

TEATRE

'Naumàquia 1 - Tetralogia amfíbia'

La Fura del Fòrum

Francesc Massip

'NAUMÀQUIA 1 - TETRALOGIA AMFÍBIA', DE LA FURA DELS BAUS. RECINTE DEL FÒRUM, MOLL MIRADORS, 20 I 21 DE MAIG.

Després de destrossar el calçat d'ambulador per un desert de ciment esquitxat d'amabilíssims punts taronja d'informació, consol per a caminants esmaperduts; després de contemplar, a l'exposició *Habitar el món*, la incúria humana en ocupar el planeta, una denúncia mirall del lloc que l'acull; després de gaudir de l'exquisida instal·lació on s'exhibeixen les impressionants terracotes de Xi'an; després de malsopar davant l'enorme mangrana que s'obre i tanca sobre la mar, audaç enginy que recull el bo i millor de la maquinària escènica barroca redimensionada amb mecanismes gegantins d'alta precisió per tal de "moure el món"; després d'intuir a la llunyania els *Somnis d'una nit d'estiu* (Sè-mola) giravoltant pel desangelat recinte com a enceses ànimes en pena; després de preguntar-nos el perquè de tot plegat, la barcassa *Naumón* de la Fura dels Baus es posa en marxa i un formiguer d'espectadors s'arriba al seu entorn.

Fa anys, la companyia francesa Royal de Luxe va girar per mig món amb un vaixell semblant, bé que concentrant l'espectacle al seu interior, on es reproduïa una plaça de poble amb els seus bancs i cafès, pels quals els espectadors transitaven amb curiosa expectació. La nau de la Fura, però, és només la pantalla de fons d'un muntatge exterior i gegant que no busca l'íntima complicitat del públic sinó aclaparar l'espectador i, sobretot, fer-se visible en la immensitat d'un espai neutre. L'embarcació de la primera tongada de la *Tetralogia amfíbia* du per mascaró de proa un zèpelin d'arcs voltaics que adquireix l'aspecte d'una amenaçadora arma làser pilotada pel timoner. El pal major

Un ruc amb ales, una imatge que és pur Goya per a la nova proposta de la Fura dels Baus

del buc, degudament identificat amb codi de barres, esdevé grua d'on penja el mestre de cerimònies que roda com l'extraviat protagonista de *F@ust 3.0*: són invariants estètiques i simbòliques que es repeteixen en els espectacles de la fàbrica Fura, com la placenta plena d'aigua i habitada per intèrprets immersits que seran expel·lits en un part aeri o la xarxa humana gegantina que es desplaça enlaire amb una coreografia de ratpenats que reapareix a *La flauta màgica* o la regurgitació d'àngels caiguts que ja veïem davant la façana del Palau Pitti de Florència, o el ninot de metacrilat translúcid, articulad i semovent, més lleuger que el Gulliver de Royal de Luxe, que ens remet a aquell altre que la Fura va vivificar per celebrar l'arribada del 2000; o la tamborinada de bidons que ja ressonava a *Suz/ò/suz*. Però, sobretot, es repeteixen les acurades creacions videogràfiques, que es projecten sobre l'enorme pantalla a guisa de vela hissada a la coberta de la nau.

La inexaurible imaginació furera ens sorprèn amb

algunes novetats que prometen, com el ruc amb ales, pur Goya, que només esperem que es decideixi a arrencar el vol. Una altra novetat està en els textos: molt lírics els que es reciten amb megafonia, molt joganers els que apareixen a la gran pantalla creuant de banda a banda i trencant-se, com una onada, en una bromera de lletres que impacta contra la cantonada de la imatge. L'activitat a bord de la *Naumón* (estibar, arriar, hissar), així com les coreografies aèries, recorden les esplèndides imatges de la fàbrica infernal de *Metropoli* de Fritz Lang, amb la mecanicitat compassada dels moviments laborals.

Un festival ben acordat d'imatges, sons, veus i activitat escènica, sobretot en mans de l'estol d'aquests professionals de risc, entre escaladors i acròbates, que ofereixen una polifonia artística de gran embalum i plasticitat que té la virtut d'una esplendorosa viabilitat. Ho veuran millor des del pont, rampes i passerelles de l'entorn que no pas des del mateix Moll Miradors, i encara, sens dubte, des de la televisió.

'RAI'

Cheb Bilal

En primera persona

Pere Pons

ESCENARI DE LA MARINA. FÒRUM 2004.
BARCELONA, 17 DE MAIG.

A aquest pas els escenaris musicals del recinte del Fòrum es convertiran en un d'aquells records erms i desoladors per a bona part dels músics programats, que la majoria de les nits han de posar a prova la seva autoestima i motivació per no defallir davant els quatre gats que donen legitimitat a les seves propostes. L'algerià Cheb Bilal va tornar a ser víctima de les inclemències organitzatives i meteorològiques que regeixen l'esdevenir del macroesdeveni-

ment multicultural. Igual que la setmana anterior propostes de remarcable interès artístic com els concerts de la Baobab Orchestra i de Rabin Abou Khalil van resultar deslluïdes per la pluja i per un ridícul nombre d'assistents, el màxim exponent de la música *rai* per a les noves generacions tampoc va tenir millor fortuna. Resultava més aviat desesperançador trobar-se enmig d'un espai amb capacitat per a 4.000 persones ocupat tan sols per prop de dues-centes. Com tampoc ajudava a aixecar l'ànim el grau d'humitat i una boirina que feia real la metàfora de molts dels que consideren el vast recinte del Fòrum el paradigma d'una ciutat fantasma.

La desproporció de l'espai amb la capacitat de convocatòria i el fet de no preveure entrades de nit porta a plantejar quins han estat els criteris que han regit aquesta programació musical, més enllà de la qualitat de les propostes. Cheb Bilal va haver de suportar amb resignació i estoïcisme el desencert d'aquest Fòrum i va dedicar el seu concert a la cinquantena de magribins que s'apinyaven a peu d'escenari per cantar i animar totes i cada una de les intervencions del seu ídol.

Si bé musicalment l'aportació del jove Bilal a la música *rai* segueix la línia modernitzant ja traçada pels

mestres Khaled i Cheb Mami a l'hora d'injectar formes i maneres pop a la festiva rumba algeriana, és a través de les lletres com ha aconseguit connectar de forma massiva amb un notable gruix del públic magribí més jove. La majoria de les seves cançons relaten experiències viscudes en primera persona que fàcilment poden ser assimilades com a pròpies per la majoria dels seus seguidors. Bilal va marxar d'Algèria per instal·lar-se a Marsella com a immigrant *sense papers* a la recerca d'una feina i uns drets que permetessin la seva realització com a persona. Aconseguir-ho no va ser fàcil, però tot i així afirma que, malgrat tenir els papers en regla, no creu probable que ni el seu nét arribi a ser tractat com un ciutadà francès de ple dret. L'acurada i fins i tot poètica dissecció d'aquesta problemàtica amb un llenguatge de carrer és el que ha convertit Cheb Bilal en un referent tant al seu país com entre el nombrós col·lectiu de joves magribins instal·lats a Europa. Una cinquantena d'ells va sentir-se afortunats després de tenir-lo durant gairebé dues hores a la seva disposició i, en correspondència a la seva escalfor, el cantant va oblidar la llengua del seu país d'acollida i en tot moment va adreçar-se al públic en àrab, sense opció a traducció simultània. Coses del Fòrum de les Cultures.